

Systémy poľovníckeho hospodárenia a ich význam pri získavaní mimoriadne ekologických potravín

Modul. 4: Precízny chov hospodárskych zvierat

Radovan Kasarda

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov

Erasmus+ project 2021-1-SK01-KA220-HED-000032068

Co-funded by
the European Union

Vývoj poľovníckeho manažmentu

- Lov zveri je starý ako ľudstvo samo. Bol súčasťou obživy vznikajúceho pravekého človeka, ako aj neskorších spoločenských útvarov. .
- Bola hnacou silou rozvoja ľudských aktivít, školou odvahy a statočnosti.
- Veľmi skoro sa lov stal výsadou kráľov, výrazom moci a bohatstva a ešte na začiatku 20. storočia bol takmer výlučne doménou istých privilegovaných panovníckych rodov.
- Ako sa menilo sociálne a triedne zloženie spoločnosti, menil sa aj pohľad na voľne žijúcu zver a poľovníctvo a zdôrazňovala sa najmä dôležitá funkcia manažmentu pri ochrane zveri a jej prostredia.

Zdroj obrázkov:

<https://www.dobrenoviny.sk/c/193059/chystate-sa-na-polovacku-toto-si-na-nu-nezabudnite-zobrat>

<https://polovnictvo-rybarstvo.pluska.sk/polovnictvo/starom-privesku-zubu-jelena-nasla-to-vazne>

<https://www.kdelovit.cz/cz/clanky/historie-sokolnictvi/stredoveke-uhersko-a-sokolnictvi>

Vývoj poľovníckeho manažmentu

- Poľovníctvo je súbor činností zameraných na zachovanie, zlepšenie, ochranu a optimálne využívanie genofondu zveri ako prírodného bohatstva EÚ. Je súčasťou tvorby, ochrany a využívania životného prostredia a pri dodržiavaní jeho hlavných zásad by nemalo zasahovať do racionálneho obhospodarovania lesných a poľnohospodárskych pozemkov.
- Okrem toho, že poľovníci poskytujú finančné prostriedky na ochranu prírody, zohrávajú dôležitú úlohu pri pomoci štátnym orgánom a biológom zaoberajúcim sa riadením početnosti populácií niektorých druhov zvierat.
- Regulovaný lov je jedným z najúčinnějších nástrojov, ktoré môžu štátne orgány ochrany prírody použiť na riešenie problému premnoženia určitého druhu.

Co-funded by
the European Union

Poľovnícky manažment

- Profesionálni poľovníci

- Lesy SR
- Vojenské lesy

- Dobrovoľní poľovníci

- Poľovnícka komora
  - všetci členovia sú dobrovoľní poľovníci
- Poľovnícke združenia
  - Poľovnícke kluby

Zdroj obrázkov:

<https://www.lesy.sk>

<https://www.vlm.sk>

www.lovuzdar.sk/foto-98086/spolocna-polovacka

Úloha poľovníckeho hospodárenia

- Úlohou poľovníckeho hospodárenia je:
- Poľovnícky hospodár zvyčajne modeluje rast populácie a na základe terénneho výskumu a údajov o úlovkoch stanovuje pravidlá hospodárenia, ktoré môžu zahŕňať dĺžku sezóny alebo kvóty lovu. Po zavedení týchto predpisov poľovnícky hospodári monitorujú populáciu, pričom neustále vykonávajú prieskum a na základe získaných údajov upravujú budúce rozhodnutia o riadení.
- Poľovný hospodár:
- Užívateľ poľovného revíru je povinný navrhnúť regionálnemu úradu poľovného hospodára, aby sa zabezpečilo odborné poľovnícke hospodárenie v poľovnom revíri.

Co-funded by
the European Union

Úloha poľovníckeho hospodárenia

- Poľovný hospodár:
  - a) je právne spôsobilý
  - b) má platný poľovný lístok a je držiteľom poľovného lístka najmenej päť po sebe nasledujúcich rokov
  - c) má platný zbrojný preukaz skupiny D
  - d) má zloženú skúšku poľovníckeho hospodára alebo vyššiu odbornú poľovnícku skúšku alebo je absolventom strednej lesníckej školy alebo absolventom vysokej školy, na ktorej je poľovníctvo povinným predmetom, a zložil skúšku z tohto predmetu
  - e) v posledných piatich rokoch nespáchal trestný čin v oblasti poľovníctva
  - f) nie je poľovníckym hospodárom v inom poľovnom revíri/klube/spoločnosti

Základné úlohy poľovného hospodára

- Je kľúčovú osobu v oblasti lovu. Má rozsiahle kompetencie, ale ešte viac povinností a práce.
- je zodpovedný za organizáciu:
  - ročné/sezónne sčítanie zvierat
  - vypracovanie návrhu plánu chovu a lovu
  - prideľovanie individuálnych poľovných lístkov v príslušnej oblasti
  - zabezpečovanie vykonávania odstrelu
  - kontrola disciplinovanosti členov poľovníckeho združenia pri love
  - obstarávanie osiva a sadeníc a obrábanie polí
  - evidencia ulovenej zveri, zveriny, zabezpečenie poľovníckych hostí a ich sprievodu
  - kosenie lúk, príprava objemového krmiva, jadrového a miazgového krmiva na obdobie nedostatku prirodzených zdrojov krmiva

Co-funded by
the European Union

Základné úlohy poľovného hospodára

- plánuje a organizuje výstavbu poľovníckych zariadení
- organizuje spoločné poľovačky
- zodpovedá za vykonávanie usmernení lesného úradu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy
- predkladá trofeje na každoročnú chovateľskú prehliadku
- bojuje proti pytliactvu a chráni poľovnú zver
- kontroluje zvieratá škodiace poľovníctvu

Co-funded by
the European Union

Konflikt záujmov

- Vlastníci a užívatelia (nájomcovia) poľovných pozemkov vzhľadom na svoje postavenie často zasahujú do činnosti poľovného hospodára
  - odsúvajú ho do úlohy štatutára, ktorého úlohou je viesť poľovnícku evidenciu, aby bolo všetko v poriadku "na papieri,,
- Majitelia alebo užívatelia mnohých poľovných revírov sú solventní a vplyvní ľudia, ktorí sa venujú rôznym podnikateľským aktivitám a určite sú odborníkmi vo svojej profesii.
  - *Je logické, že človek nemôže byť odborníkom vo všetkých oblastiach a činnosť poľovného hospodára je veľmi špecializovaná práca, ktorá si vyžaduje "majstra svojho remesla" a znalca poľovníctva a predpisov, ako aj prírody a životného prostredia.*

Co-funded by
the European Union

Konflikt záujmov

- v poľovných revíroch s najkvalitnejšou trofejovou zverou, kde sa dosahovali národné alebo svetové rekordy, bol vedúci poľovného revíru vždy špičkový odborník, silná osobnosť, ktorej zásady a pravidlá chovu všetci akceptovali
- iným spôsobom nie je možné dosiahnuť chovateľské ciele, udržať populáciu zveri v optimálnej vekovej a pohlavnej štruktúre a zabezpečiť trvalú produkciu silných trofejí.

Co-funded by
the European Union

Riadenie poľovníctva

- Profesionálni poľovníci

- Lesy SR
- Vojenské lesy

- štátne poľovné revíry v správe Lesov SR š.p.
  - priamy odlov
  - prenajaté poľovné plochy postúpené súkromným osobám alebo spoločnostiam
  - určené poľovné revíry
    - vzdelávacie a výskumné účely

Zdroj obrázkov:
<https://www.lesy.sk>
<https://www.vlm.sk>

JELEŇ LESNÝ

2020/2021

70 380 jedincov, čo predstavuje pokles o 551 jedincov v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V roku 2021 bolo podľa hlásení poľovních hospodárov na Slovensku ulovených 49 558 kusov jelenej zveri, čo je o 3 506 kusov viac ako v roku 2020. Okrem toho bolo odchytených 76 jeleňov a uhynutých 4 349 jeleňov. Celkový úbytok teda predstavoval 53 983 ks, čo je o 4 120 ks viac ako v roku 2020.

DANIEL LESNÝ

2020/2021

23 877 jedincov (+ 1 453 ks). Lov bol zaznamenaný v celkovom počte 23 024 ks danielej zveri (o 4 779 ks viac ako v roku 2020). Okrem toho bol zaznamenaný odchyt 123 a úhyn 1 049 jeleňov. Celkový úbytok danielej zveri predstavoval 24 196 kusov (+ 5 016 kusov v porovnaní s rokom 2020).

MUFLÓN LESNÝ

2020/2021

14 097 jedincov, čo je o 639 viac ako v roku 2020. V roku 2021 bol vykázaný lov muflóna v počte 6 715 jedincov, čo je o 510 jedincov viac ako v roku 2020.

SRNEC LESNÝ

2020/2021

104 811 jedincov. Vykázaný lov srnčej zveri bol 25 889 ks.

DIVIAK LESNÝ

2020/2021

36 761 jedincov (o 2 504 menej ako v roku 2020). Vykázaný lov bol 58 186 jedincov, čo je o 1 470 jedincov menej ako v predchádzajúcom roku.

ZAJAC POĽNÝ

2020/2021

165 354 zajacov a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zvýšil o 8 333 jedincov. V poľovníckej sezóne 2021/2022 bolo nahlásených 14 525 ulovených a 39 odchytených zajacov.

VEĽKÉ ŠELMY

MEDVEĎ HNEDÝ

V roku 2021 bolo z úrovne jednotlivých poľovných revírov nahlásených 2 997 (+237) medveďov hnedých. Na základe hlásení bolo ulovených 6 jedincov, vyradených 48 jedincov. Pre porovnanie, v roku 1990 bolo nahlásených 835 medveďov hnedých.

VLK DRAVÝ

V roku 2021 bolo zaznamenaných celkovo 3291 vlkov. Žiadny lov, 24 uhynutých na základe hlásení.

RYS OSTROVID

2020/2021

Počet 804 rysov v roku 2021 je o 81 viac ako v predchádzajúcom roku. Rys je v súčasnosti klasifikovaný ako prísne chránený živočích.

Právna úprava poľovníckeho hospodárenia na Slovensku

- Ministerstvo pôdohospodárstva SR / Ministerstvo životného prostredia SR
  - Štátny orgán na úrovni kraja - krajský pozemkový a lesný úrad - odbor poľovníctva
  - *prenesená štátna správa a riadenie v oblasti poľovného hospodárstva*
  - *register prenájmu/vlastníctva poľovných revírov*
  - *schvaľovanie ročných sčítaní zveri*
  - *schvaľovanie plánov chovu a lovu*
  - *schvaľovanie poľovných bažantníc/zverníc*
  - *spolupráca so štátnou veterinárnou a potravinovou správou v oblasti bezpečnosti a ochrany potravín*

Co-funded by
the European Union

Siedlce University
of Natural Sciences
and Humanities

Czech University
of Life Sciences Prague

Partneri:

Ďakujem vám za pozornosť!

Táto prezentácia bola podporená grantom Erasmus+ KA2 Partnerstvá pre spoluprácu č. 2021-1-SK01-KA220-HED-000032068 "Inovácia štruktúry a obsahu študijných programov v oblasti manažmentu živočíšnych genetických a potravinových zdrojov s využitím digitalizácie - Inovácia obsahu a štruktúry študijných programov v oblasti manažmentu živočíšnych genetických a potravinových zdrojov s využitím digitalizácie". Podpora Európskej komisie na prípravu tejto prezentácie nepredstavuje schválenie jej obsahu, ktorý vyjadruje len názory autorov, a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých.

Radovan Kasarda

radovan.kasarda@uniag.sk

Co-funded by
the European Union